

Mike Savage, *The Return of Inequality: Social Change and the Weight of the Past*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2021.

I de senere år har man ikke skullet kigge længe på hylden med nylige samfundsfaglige publikationer for at finde titler, der fokuserer på ulighed og social polarisering. Alligevel er der noget ved *The Return of Inequality*, der føles anderledes. Måske er det tyngden fra forfatterens renommé, der gør det. Mike Savage, professor i Sociologi ved London School of Economics og tidligere leder af LSE's International Inequalities Institute, er en international sværvægter, når det kommer til studiet af sociale klasser med flere vigtige publikationer bag sig. Eller måske er det bogens forfriskende forsøg på at sætte rammen om en ny agenda indenfor ulighedsforskning, der samler samfundsvidenskaberne under samme tag, overskrider disciplinære grænser og sætter historiens vægt i centrum.

"Inequality matters, because it carries the weight of history with it" (s. 21). Så simpelt opsummerer Savage selv sit hovedargument. Bogen kan, som jeg vil komme ind på senere, dog mere end dette. Alligevel må værket ses som et velkomment opgør med accelerationistiske opfattelser af tid og udvikling, der lidt forsimplet sagt behandler fremtid og nutid uafhængigt af fortid. For uligheden, skriver Savage, er bundet op på historiske magtdynamikker, der projekteres ind i vores aktuelle hverdag. Den stigende ulighed genoplever med andre ord flere af de historiske formationer, som vi i generationer har forsøgt at undslippe. Dette lyder måske abstrakt, og det er det også. Men selvom dette til tider kan være udfordrende for læseren, så er der utrolig meget at hente om organiseringen af vores samtid i bogen – også mere end jeg kan fremstille fyldestgørende her.

Argumentet udfoldes gennem et imponerende konceptuelt og teoretisk arbejde i bogens første del. Her er den primære pointe, at ulighed bør studeres i *både* tid og rum; noget, som Savage mener, ulighedsforskningen generelt har været for dårlig til. Han fremhæver blandt andet den franske stjerneøkonom Thomas Piketty, der med et langt og kvantitativt sigte har bidraget til at kortlægge uligheden i store dele af (den vestlige) verden gennem funktionelle historiske og visuelle narrativer, der er relativt lette at begribe. Sådanne strengt temporale studier af ulighed er dog ikke uden problemer, da de fx ikke fortæller meget om subjektive perceptioner af selvsamme ulighed. Undersøgelser viser, at individers egen opfattelse af egen placering i økonomernes indkomstdistributioner ikke nødvendigvis stemmer overens med det faktiske billede. Derfor vender Savage sig mod sin egen disciplin: sociologien. Her trækker han på ingen ringere end Pierre Bourdieu, der med sit kapitalbegreb og sin feltanalyse viser, hvordan ulighed ikke blot kan konceptualiseres på en enkelt lineær skala, men

at den er multidimensionel og vedrører økonomi, kultur osv. På den måde overkommer sociologien nogle af de problemer, som Piketty og økonomerne ofte render ind i ved at tage det spatiale mere seriøst. Til gengæld kommer Bourdieu og sociologien også til kort på en række områder. For eksempel kompliceres det lange historiske perspektiv, da feltanalysen ofte er et statisk billede af en bestemt tid. Det udelukker selvfølgelig ikke, at man laver flere analyser over en længere periode, men som Savage selv kommer ind på, så kan feltet udvikle sig således, at det bliver svært at lave en længere historisk sammenligning. Det er fx tilfældet, hvis afstanden mellem rig og fattig bliver så stor, at det ikke længere giver mening at analysere dem som en del af samme felt, hvilket Savage blandt andet argumenterer for er ved at ske. Tilbage står vi med to discipliner, der begge har store traditioner for at studere ulighed, men som også begge går til disse studier fra forskellige vinkler og med forskellige styrker og svagheder.

Savage præsenterer derfor en tiltalende løsning, der bygger på Karl Marx' opfattelse af kapital og akkumulation. Mere specifikt fokuserer han på akkumulation af formue. For denne kapital repræsenterer "the hold of the old over the young, the dead over the living, and the power of existing asset holders compared to those who rely on selling their labor power today" (s. 75). Dermed søger Savage på inspirerende vis at overkomme udfordringerne ved at kombinere spatiale og temporale dele af uligheden ved at anerkende, hvordan ulighed, på tværs af forskellige dimensioner og former, grundlæggende er defineret af historiens vægt. Hvad end vi prøver at forstå fx racemæssige, kønsmæssige eller økonomiske uligheder, viser Savage, at vi er nødt til at anerkende "the balance of present-day actions against the weight of past forces" (p. 76). Dette er en vigtig indsigt i en verden, hvor kapital/indkomst-forholdet er stigende, således at kapital bliver stadig mere dominerende. For med denne udvikling genrejses flere af de historiske formationer, som tidligere generationer har kæmpet for at slippe af med: elitisme, diskrimination og nedarvede, aristokratiske privilegier.

I bogens anden del bevæger Savage sig væk fra det strengt teoretiske arbejde og søger i stedet at vise, hvordan historiens vægt tynger vores samtid på flere forskellige måder. Disse tæller en kritik af de udbredte rangeringer af lande ved brug af ulighedsindikatorer (kapitel 4), en fortolkning af forskellige oplevelser af ulighed i forskellige dele af verden som eksempler på genkomsten af empiriske blokke (kapitel 5), den vedholdende betydning af kategoriske uligheder forbundet med race, køn og klasse (kapitel 6), hvordan "visceral" ulighed, der er funderet i følelser og perceptioner, vinder frem (kapitel 7), hvordan (stor)byer fungerer som arnested for ulighed (kapitel 8), og endelig hvilken rolle information og teknologi spiller i mobiliseringen af historiens vægt (kapitel 9). Dette er utroligt store emner, og Savage når også blot at kradse kort i overfladen. Det

er ingen tvivl om, at de enkelte kapitlers analyser kunne fylde hele bøger, hvis Savage virkelig foldede dem helt ud. De mangeartede emner gør, at det til tider kan være noget svært for læseren at bevare den røde tråd og overskue, hvordan det hele hænger sammen. Men det er måske netop på den måde, at det lykkes Savage at præsentere de vidtrækkende konsekvenser, hans argument om historiens vægt har. For efter at have læst sig igennem disse analyser af meget forskellige facetter af vores samtid, står det klart, at historien på mange måder har en altomsluttende magt, der er svær at begrænse til blot en lille del af måden, vores liv er organiseret på. I stedet presser Savage læseren til at tænke over det modsatte: Hvilke dele af vores samtid er *ikke* underlagt tyngden af historiens vægt?

Ved at skabe en syntese mellem de indsigter, han identificerer hos henholdsvis sociologerne og økonomerne, har Savage således skrevet en vigtig bog med et meget grundigt bearbejdet, og ikke mindst tankevækkende, argument om historiens betydning for den verden, vi lever i. Her rammer vi dog noget af det, som bogen *også* kan. Under bogens mange kapitler, og til tider noget snørklede og komplicerede opbygning, ligger der nemlig en bredere agenda, der har til formål at vise, hvordan vi kan bringe ulighedsforskningen fremad, hvis disciplinære grænser nedbrydes i stedet for at opbygges. Her er der bestemt også en rolle at spille for politologerne, selvom Savage primært selv fokuserer på sociologerne og økonomerne. For diskussionerne omkring tidligere udgivelser som Pikettys *Kapitalen i det 21. århundrede* eller Richard Wilkinson og Kate Picketts *The Spirit Level* har vist, at forskning i netop ulighed har en ret enestående tendens til at samle samfundsvidenskaberne som helhed. Ifølge Savage er det en af grundene til, at ulighed har været så gennemgribende et emne de senere år. Dermed markerer den forskning, der allerede nu foreligger om ulighed, en "profound reordering of social scientific expertise and a new urgency about how the social sciences can be publically and politically engaged" (s. 11-12). *The Return of Inequality* gør det dog klart, at vi kan komme endnu længere. Eller rettere sagt, faktisk gør den det klart, at vi er *nødt* til det, hvis vi skal kunne takle de udfordringer, som historiens vægt og tyngde medfører. For Savage understreger med sin bog, at selvom simple politiske interventioner fra vores folkevalgte repræsentanter er en del af løsningen, så er det langt fra nok. "A deeper and more comprehensive political agenda is needed" (s. 309).

Kasper Arabi

Ph.d.-studerende

Department of Politics and International Studies

University of Warwick